

Konstytucja 3 Maja - najstarsza ustawa zasadnicza w Europie i druga na świecie

Majowe święto dla wszystkich Polaków jest dniem szczególnym. Dzień 3 maja ustanowiono świętem narodowym w dowód pamięci o przodkach, którzy pragnęli ocalić kraj przed upadkiem. Posłowie zebrani na Sejmie Czteroletnim w Warszawie uchwalili 3 maja 1791 roku konstytucję.

Konstytucja 3 Maja 1791 r. - Kazimierz Wojniakowski

Uchwalenie Konstytucji 3 Maja – Jan Matejko

W drugiej połowie XVIII wieku w Polsce władzą ustawodawczą był Sejm Rzeczypospolitej, który został sparaliżowany przez liberum veto. Prawo to pozwalało szlachcicom – posłom naderwanie obrad sejmu i unieważnienie jego postanowień. Doprowadziło to do anarchii.

Państwa sąsiadujące – Prusy, Austria i Rosja - bezkarnie wtrącały się w sprawy Polski. W końcu się porozumiały i w 1772 r. doprowadziły do I rozbioru Polski. Nakazały również polskiemu sejmowi zatwierdzić rozbiór. Znaleźli się wtedy posłowie, którzy za pieniądze i stanowiska postanowili zgodzić się na grabież ziem polskich. Honor Polaków ratowali patrioci m.in. Tadeusz Rejtan, poseł nowogródzki.

Rejtan – Upadek Polski – Jan Matejko

Po pierwszym rozbiore część szlachty i magnatów zrozumiała, że nasze państwo wymaga pilnej naprawy. Zwołano Sejm, który z przerwami trwał cztery lata (od 1788 do 1792 r.). Najważniejszym wydarzeniem tego sejmu było uchwalenie konstytucji. Jej twórcami byli min.

Ignacy Potocki

Hugo Kołłątaj

Stanisław Małachowski

Oto wynik pracy Sejmu Czteroletniego:

1. RELIGIA PANUJĄCA

Religią narodową panującą jest i będzie wiara święta rzymska katolicka ze wszystkimi jej prawami.

2. SZLACHTA, ZIEMIANIE

Szanując pamięć przodków naszych pierwszeństwa w życiu prywatnym i publicznym uroczymy zapewniamy.

3. MIASTA I MIESZCZANIE

Prawo na teraźniejszym sejmie zapadłe, pod tytułem: „Miasta nasze królewskie wolne w państwach Rzeczypospolitej” w zupełności utrzymane mieć chcemy.

4. CHŁOPI, WŁOŚCIANIE

Lud rolniczy, spod którego najobfitsze bogactw krajowych źródło – pod opiekę prawa i rządu krajowego przyjmujemy.

5. RZĄD, CZYLI OZNACZENIE WŁADZ PUBLICZNYCH

Wszelka władza w społeczności ludzkiej początek swój bierze z woli narodu.

6. SEJM, CZYLI WŁADZA PRAWODAWCZA

Sejm, czyli stany zgromadzone, na dwie izby dzielić się będą: na Izbę Poselską i na Izbę Senatorską pod prezydencją Króla.

7. KRÓL, WŁADZA WYKONAWCZA

Żaden rząd, nawet najdoskonalszy, bez dzielnej władzy wykonawczej stać nie może. Władzę najwyższego wykonywania praw – Królowi w radzie jego oddajemy.

8. WŁADZA SĄDOWNICZA

Nowy kodeks praw cywilnych i kryminalnych przez wyznaczone przez Sejm osoby spisać rozkazujemy.

9. REGENCYA

Sejm wyznaczy Królową do zastąpienia Króla w obowiązkach.

10. EDUKACJA DZIECI KRÓLEWSKICH

Synowie królewscy, których do następstwa Tronu Konstytucja przeznacza, są pierwszymi dziećmi Ojczyzny, przeto bacność o dobre ich wychowanie do Narodu należy.

11. SIŁA ZBROJNA NARODOWA

Naród winien jest sobie samemu obronę od napaści i dla przestrzegania całości swojej. Wszyscy, przeto obywatele są obrońcami całości i swobód narodowych.

Witaj majowa jutrenko,
Świeć naszej polskiej krainie,
Ucieszymy cię piosenką,
Która w całej Polsce słynie.

Witaj Maj, trzeci Maj,
U Polaków błogi raj!

Nierząd braci naszych cisnął,
Gnuśność w ręku króla spała,
A wtem Trzeci Maj zabłysnął
I nasza Polska powstała.

Wiwat Maj, Trzeci Maj
Wiwat wielki Kołłątaj!

Tam w Łazienkach jest ruina,
W której Polak pamięć chował,
Tam za czasów Konstantyna
Szpieg na nasze łzy czatował.

I gdy nadszedł Trzeci Maj,
Kajdanami brzęczał kraj.

W piersiach rozpacz uwięziona,
W listopadzie wstrząsła serca,
Wstaje Polska z grobu łona,
pierzchają dumni morderce.

Błysnął znowu Trzeci Maj
I już wolny błogi kraj.

Witaj, majowa jutrenko (pieśń znana też jako: Mazurek 3 Maja, Trzeci Maj)
- Rajnold Suchodolski